مقاله پژوهشی
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۱۴، اردیبهشت ۱۳۹۴، ۱۲۴-۱۱۱

بررسی خودکارآمدی پژوهشی در دانشجویان دوره کارورزی رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۲

محسن رضائیان[۱]، محمد زارع‌بیدکی[۲]، مرضیه باختر[۳]، محبوبه هادی‌مقدم[۴]

دریافت مقاله: ۹۳/۸/۱۹ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۹۳/۱۰/۹ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۹۳/۱۱/۱۵ پذیرش مقاله: ۹۳/۱۲/۶

چکیده

زمینه و هدف: هر کشوری برای توسعه و ترقی نیازمند فعالیت‌های پژوهشی سازمان یافته است. از آنجا که دانشجویان به عنوان نیروهای پویا و آینده‌ساز در هر جامعه شناخته می‌شوند، بنابراین باید موانع اجرای پژوهش در بین آنها شناسایی و اقدامات لازم جهت برطرف کردن آنها انجام گردد. این پژوهش با هدف شناخت موانع احتمالی و ارائه راهکارهای مناسب جهت رفع آنها طراحی گردیده است.

مواد و روش‌ها: مطالعه از نوع مقطعی و در آن از پرسشنامه خودکارآمدی پژوهشی استفاده گردید. پرسشنامه دو قسمتی و شامل یک بخش سؤالات دموگرافیک و درسی و بخش دیگر سؤالات مربوط به خودکارآمدی پژوهشی می‌شد. پرسشنامه به روش سرشماری در بین ۱۰۰ نفر از دانشجویان کارورز دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان توزیع گردید که ۶۸ نفر آن را تکمیل نمودند. داده‌ها توسط نسخه ۲۰ نرم‌افزار SPSS و با استفاده از آزمون‌های تی (*t*-test) و آنالیز واریانس یک‌طرفه (ANOVA) یا از آزمون‌های معادل غیر پارامتری آنها یعنی Mann- Whitney و Kruskal- Wallis مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار خودکارآمدی پژوهشی در دانشجویان کارورز ۲۹/۸۲±۱۲۷/۸۷ برآورد گردید. رابطه آماری میان خودکارآمدی پژوهشی و جنسیت معنی‌دار بود (p=۰/۰۲۸)، به نحوی که این میزان در دختران با میانگین ۱۳۲/۶۷ و در پسران با ۱۱۵/۴۷ بدست آمد. همچنین، بین خودکارآمدی پژوهشی با علاقه به رشته پزشکی (p=۰/۰۰۳)، شرکت در کارگاه‌های پژوهشی (p=۰/۰۰۷) و فعالیت‌های پژوهشی (p=۰/۰۰۱) نیز روابط معنی‌داری دیده شد. اما رابطه خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان با وضعیت تأهل، ترم تحصیلی، میزان سواد پدر، میزان سواد مادر و شرکت در کمیته تحقیقات دانشجویی معنی‌دار نبود.

نتیجه‌گیری: با توجه به میزان نسبتاً ضعیف خودکارآمدی پژوهشی در دانشجویان کارورزِ دانشگاه، بر لزوم فعالیت دانشجویان در این مورد تأکید می‌شود. باید علاقه و انگیزه در دانشجویان بوجود آید و آنان در این راه تشویق شوند تا در آینده شاهد افزایش فعالیت‌های تحقیقاتی باشیم و این تحقیقات نباید تنها به پایان‌نامه‌های دانشجویی خلاصه شود.

واژه‌های کلیدی: خودکارآمدی پژوهشی، خرده مقیاس پژوهشی، دانشجویان پزشکی کارورز

۱- (نویسنده مسئول) استاد گروه آموزشی پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
تلفن: ۳۴۳۳۹۰۴۲-۰۳۴، دورنگار: ۳۴۳۳۹۰۴۲-۰۳۴، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk
۲- استادیار گروه میکروبیولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
۳- کارشناس بهداشت عمومی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
۴- پزشک عمومی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

مقدمه

از خودکارآمدی پژوهشی می‌توان به عنوان مفهومی نام برد که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است و با استفاده از آن می‌توان میزان آمادگی افراد در رابطه با فعالیتهای پژوهشی را مورد سنجش قرار داد [۱] در واقع، خودکارآمدی پژوهشی را قضاوت و پیش داوری هر فرد در رابطه با توانمندی‌های او می‌دانند که در جهت سازمان دهی و انجام سلسله مراحلی برای دست یابی به فعالیت‌های تحقیقاتی از پیش تعیین شده باشد [۲].

Bandura خودکارآمدی را اعتقاد بر توانایی در انجام صحیح کارها می‌داند؛ از آنجایی که خودکارآمدی ریشه در مسائل روانشناسی دارد وی معتقد است افراد تمایل ندارند دست به انجام فعالیت‌هایی بزنند که از محدوده توانایی‌هایشان خارج است و در رابطه با آنها احساس ناکارآمدی می‌کنند [۳]. البته حائز اهمیت است که خودکارآمدی بیشتر از آنکه مجموعه‌ای از رفتارها باشد به حیطه رفتاری خاصی اشاره دارد. به بیان کلی مفهوم خودکارآمدی باید زمینه رفتاری داشته باشد تا بتواند معنی‌دار و قابل درک شود. تعاریف متفاوت آن می‌تواند به فعالیت‌هایی که ما در حیطه‌های مختلف داریم محدود شود، به عنوان مثال، در رابطه با زمینه‌های مختلف شغلی می‌توان به انتخاب شغل و انجام آن اشاره کرد که از حیطه‌های رفتاری مهم در خودکارآمدی شغلی محسوب می‌شود [۴].

انتظارات فرد در مورد توانایی‌هایش جهت انجام اعمال و رفتار صحیح در ایجاد انگیزه‌های مناسب، موثر خواهد بود [۳]. افراد خودکارآمد نسبت به حل مسائل خویش اطمینان دارند آنان سعی می‌کنند قابلیت‌ها و باورهای خود را بشناسند، به خطاهای خود پی ببرند و به موفقیت دلخواه دست یابند. این چنین افرادی بخصوص در هنگام روبرو شدن با مشکلات، در مقایسه با کسانی که نسبت به توانایی‌هایشان تردید دارند همت و پشتکار بیشتری از خود نشان می‌دهند [۵].

امروزه دانشگاه به عنوان اصلی‌ترین جایگاه اندیشه و تفکر بویژه در زمینه مشکلات مربوط به جامعه شناخته شده است. مسأله «پژوهش مبتنی بر آموزش» و برداشت‌های متفاوتی که از چگونگی اجرای آن می‌شود از مقوله‌های مهم مورد توجه در آموزش عالی است. با ورود پژوهش به حوزه آموزش بویژه در خصوص آموزش عالی می‌توان شکاف بوجود آمده میان حوزه‌های آموزشی و پژوهشی را تا حد امکان کاهش داد [۶].

دانشجویان در رابطه با پیشرفت جامعه به عنوان نیروهای جوان و پژوهشگران آینده کشور نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کنند [۷]. بنابراین، شناخت نیاز و دغدغه‌های فکری دانشجویان، تهیه امکانات تحقیقاتی، ایجاد نمودن جایگاه‌های مناسب و حمایت‌های مادی و معنوی در زمینه بروز استعدادهای آنان می‌تواند تأثیر بسزائی داشته باشد [۸]. چنانچه در مطالعات گوناگون، عوامل متعدد بسیاری باعث ایجاد موانع بر سر راه پژوهشگران ذکر گردیده است [۹-۱۲] که مهمترین این عوامل در اکثر مطالعات، مشکلات مالی و عدم در اختیار گذاشتن بودجه و امکانات لازم به پژوهشگران و نبود انگیزه کافی در محققان بوده است.

به طور کلی، در کشورهای در حال پیشرفت در قیاس با کشورهای توسعه یافته، بودجه و تجهیزات بسیار ناچیزی در اختیار محققان قرار می‌گیرد و تحقیقات در سطح

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

مناسبی صورت نمی‌پذیرد. حتی از اندک پژوهش‌های انجام گرفته نیز جهت بر طرف نمودن نیازهای جامعه استفاده نمی‌گردد [۷].

بنابراین از آنجا که پژوهش به عنوان ضروریات هر جامعه محسوب می‌شود باید نسبت به برطرف کردن موانع پیش روی آن گام برداشت. به این منظور، Ramin و همکارش بیان می‌دارند که در مرحله نخست، نیازمند شناخت کامل پژوهش و پژوهشگران هستیم و از کارهای مهمی که در این رابطه می‌توان انجام داد این است که خصوصیات پژوهشگرانی که وارد حرفه پژوهشگری می‌شوند را بشناسیم تا بتوانیم در این باره افراد مناسب را شناسایی کنیم، سپس خصوصیات مورد نظر در آنها را اندازه‌گیری نموده و افراد مورد تأیید را برگزینیم [۱]. از همین رو، هدف این مطالعه شناسایی موانع پیش روی دانشجویان جهت انجام پژوهش‌های موثر است.

در ارتباط با خودکارآمدی پژوهشی بررسی‌های متعددی، اعم از دانشجویان تحصیلات تکمیلی و دانشجویان علوم پزشکی صورت گرفته است؛ از جمله آنها می‌توان به مطالعه Ramin و همکارش [۱] و Salehi و همکاران [۲] اشاره نمود.

در این مطالعه علاوه بر خودکارآمدی پژوهشی خرده مقیاس‌های آن شامل: آماری و تحلیلی، مفهوم‌پردازی، روش و اجرا، پژوهش کیفی، گزارش‌نویسی، مهارت و تبحر و خودکارآمدی در اخلاق نیز سنجیده شده است.

مواد و روش‌ها

جامعه پژوهش این مطالعه مقطعی را ۱۰۰ نفر از دانشجویان دوره کارورزی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان تشکیل می‌دادند که تعداد ۶۸ دانشجو (۶۸٪) پرسشنامه‌ها را تکمیل نموده و آنها را باز گرداندند. البته دانشجویان مهمان و یا انتقالی به دانشگاه‌های دیگر، جزء جامعه مورد مطالعه محسوب نشدند. پرسشنامه دو قسمتی و شامل سؤالات دموگرافیک و درسی (سن دانشجو، جنس، معدلِ کل، سطح سواد پدر و سطح سواد مادر) و چهار سؤال مربوط به خودکارآمدی پژوهشی می‌شد، همچنین، سؤالی مبنی بر علاقه‌مندی به رشته تحصیلی در آن گنجانده شد. پرسشنامه اصلی توسط Salehi و همکارش تهیه شده است. آنها ساخت و رواسازی پرسشنامه را طی پنج مرحله انجام داده‌اند که در اجرای مقدماتی پایایی ابزار ۰/۸۴ بدست آمد و برای هر یک از خرده مقیاس‌های آماری و تحلیلی ۰/۹۲، مفهوم‌پردازی ۰/۹۱، روش و اجرا ۰/۹۰، پژوهش کیفی ۰/۹۲، گزارش‌نویسی ۰/۸۸، مهارت و تبحر ۰/۷۶ و خودکارآمدی در اخلاق ۰/۸۳ گزارش شده است و به طور کلی آزمون از نظر روایی و پایایی قابل قبول ذکر گردیده است [۲]. خاطر نشان می‌شود پرسشنامه خودکارآمدی پژوهشی Salehi و همکاران شامل ۵۷ سؤال می‌شد که در پرسشنامه مورد استفاده ما و در بازنگری و انجام یک مطالعه راهنما، تعداد ۵ سؤال (۲ سؤال مربوط به مقیاس مفهوم‌پردازی، ۲ سؤال مربوط به روش و اجرا و یک سؤال در ارتباط با مهارت و تبحر) با مشورت کارشناسان و دانشجویان بدلیل نامفهوم بودنشان حذف گردید.

پرسشنامه بدست آمده شامل ۵۲ سؤال و با طیف لیکرت ۵ درجه‌ای، از دامنه خیلی کم با نمره ۱، کم نمره ۲، متوسط نمره ۳، زیاد نمره ۴ و خیلی زیاد با نمره ۵ امتیازبندی شد (امتیاز کسب شده توسط هر آزمودنی بین

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

۵۲ تا ۲۶۰ قرار می‌گرفت). برای آزمودنی‌ها یک نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی و ۷ نمره در خرده مقیاس‌های خودکارآمدی آماری و تحلیلی با سؤالات شماره ۳۰، ۳۱، ۲۹، ۴۱، ۴۲، ۲۶، ۲۵، ۴۳،۴۰، ۲۸، ۲۴، ۲۷، ۳۷؛ خودکارآمدی در مفهوم‌پردازی با سؤالات شماره ۴، ۳، ۲، ۱۳، ۸، ۱، ۵، ۱۴، ۷، ۱۵؛ خودکارآمدی در روش و اجرا با سؤالات شماره ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۱۹، ۲۳، ۱۸، ۶، ۱۷، ۱۶؛ خودکارآمدی در پژوهش کیفی با سؤالات شماره ۳۴، ۳۳، ۳۵، ۳۲، ۳۶؛ خودکارآمدی در گزارش نویسی با سؤالات شماره ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۳۸، ۴۹، ۴۸؛ خودکارآمدی در مهارت‌ها و تبحرها با سؤالات شماره ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۹ و اخلاق با سؤالات شماره ۳۹، ۵۰، ۵۱، ۵۲ محاسبه و تعیین گردید. با جمع نمره سؤالات مربوط به هر یک از مؤلفه‌های فوق، نمره آن مؤلفه و با جمع تمامی نمرات، نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی به دست آمد.

در ادامه، کلیه داده‌های جمع‌آوری شده، توسط نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ و با استفاده از روش‌های آماری توصیفی (رسم جدول و نمودار) و آمار تحلیلی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. جهت مقایسه میانگین در گروه‌ها از آزمون‌های t (*t*-test) و آنالیز واریانس یک‌طرفه (ANOVA) یا معادل‌های ناپارامتری آنها استفاده شد. در کلیه آزمون‌ها مقدار p کمتر از ۰/۰۵، به عنوان سطح معنی‌داری از نظر آماری در نظر گرفته شد.

نتایج

کل جامعه آماری ما را ۶۸ نفر دانشجو شامل ۴۹ دختر (۷۲/۱٪) و ۱۹ پسر (۲۷/۹٪) با میانگین سنی ۲۴/۴۳ سال تشکیل می‌دادند. ۱۸ نفر (۲۶/۵٪) از آنها دانشجوی ترم اول، ۲۱ نفر (۳۰/۹٪) دانشجوی ترم دوم و ۱۱ نفرِ آنان (۱۶/۲٪) شامل دانشجویان ترم سوم می‌شدند؛ لازم به توضیح است که ۱۸ نفر (۲۶/۵٪) به این سوال پاسخ نداده بودند (جدول ۱).

تعداد ۴۸ نفر (۷۰/۶٪) به رشته تحصیلی خود علاقه داشتند. تنها ۱۲ نفر از دانشجویان (۱۷/۶٪) عضو کمیته تحقیقات دانشجویی بودند و به همین میزان نیز فعالیت پژوهشی داشتند. تعداد کسانی که کارگاه روش تحقیق را گذرانده بودند، ۲۳ نفر (۳۳/۸٪) برآورد گردید.

بر اساس آزمون ناپارامتری Mann- Whitney، بین خودکارآمدی پژوهشی و جنسیت رابطه معنی‌داری دیده شد (p=۰/۰۲۸) به نحوی که این میزان در دختران با میانگین ۱۳۲/۶۷ بیشتر از پسران با مقدار ۱۱۵/۴۷ بوده است؛ به غیر از جنسیت سایر متغیرها از نظر آماری معنی‌دار نیستند؛ هرچند که در وضعیت تأهل بین هرکدام از میانگین‌ها در حدود ۳ نمره اختلاف به ترتیب بین متأهلین، مطلقه‌ها و مجردین دیده می‌شود حتی این اختلاف بین مطلقه‌ها که آمار ۲/۹٪ دارند و مجردها با ۶۶/۲٪ نیز صادق است و در مورد ترم تحصیلی اختلاف یک نمره‌ای به ترتیب بین دانشجویان ترم اول، دوم و سوم دیده می‌شود. در تمامی رتبه‌های تحصیلی به غیر از دیپلم بین تحصیلات پدر و مادر، تحصیلات بالای پدر ظاهراً تاثیر بیشتری بر روی خودکارآمدی پژوهشی داشته است در مورد تحصیلات کارشناسی ارشدِ پدران این تاثیر با میانگین ۱۴۳/۳۳، فوق‌العاده است اما از نظر آماری معنی‌دار نیست.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

جدول ۱- وضعیت خودکارآمدی پژوهشی بر حسب جنسیت، وضعیت تأهل، ترم تحصیلی و تحصیلات پدر و مادر

متغیر		تعداد	درصد	انحراف معیار± میانگین	مقدار p
جنس	دختر	۴۹	۷۲/۱	۱۳۲/۶۷±۲۷/۷۹۶	۰/۰۲۸
	پسر	۱۹	۲۷/۹	۱۱۵/۴۷±۳۲/۰۳۵	
وضعیت تأهل*	مجرد	۴۵	۶۶/۲	۱۲۵/۷۳±۲۹/۳۷۳	۰/۸۰۱
	متأهل	۲۰	۲۹/۴	۱۳۱/۸۰±۳۲/۰۰۹	
	مطلقه	۲	۲/۹	۱۲۸/۵۰±۳۷/۴۷۷	
ترم تحصیلی*	اول	۱۸	۲۶/۵	۱۲۹/۳۹±۳۰/۳۶۱	۰/۹۰۶
	دوم	۲۱	۳۰/۹	۱۲۸/۱۹±۲۳/۵۴۱	
	سوم	۱۱	۱۶/۲	۱۲۷/۳۶±۲۵/۵۲۴	
تحصیلات پدر	زیر دیپلم	۹	۱۳/۲	۱۱۵/۴۴±۱۴/۳۴۵	۰/۴۶۸
	دیپلم	۲۱	۳۰/۹	۱۲۸/۴۸±۳۰/۵۶۲	
	لیسانس	۳۲	۴۷/۱	۱۲۸/۰۶±۳۰/۷۵۰	
	فوق لیسانس	۶	۸/۸۰	۱۴۳/۳۳ ±۳۷/۷۷۷	
تحصیلات مادر	زیر دیپلم	۱۳	۱۹/۱	۱۲۳/۳۸±۱۸/۳۷۸	۰/۵۴۱
	دیپلم	۲۶	۳۸/۲	۱۲۳/۹۲±۳۱/۰۳۷	
	لیسانس	۲۴	۳۵/۳	۱۳۳/۸۳±۳۴/۷۵۷	
	فوق لیسانس	۵	۷/۴۰	۱۳۱/۴۰±۲۲/۹۴۱	

** ۱ نفر (۱/۵٪) missing* *** ۱۸ نفر (۲۶/۵٪) missing*

رابطه هر یک از مؤلفه‌ها با جنسیت، وضعیت تأهل، ترم تحصیلی، سطح سواد پدر و مادر با استفاده از آزمون‌های ناپارامتری Mann- Whitney و Kruskal- Wallis در جدول شماره ۲ آورده شده است و همانگونه که مشهود است به غیر از جنسیت، در متغیرهای دیگر ارتباط با هیچیک از مؤلفه‌ها معنی‌دار نیست به استثنای سطح سواد پدر که با مؤلفه مهارت و تبحر ارتباط معنی‌داری داشت (p=۰/۰۰۵).

رابطه بین مؤلفه‌های مهارت و تبحر، روش و اجرا و مفهوم‌پردازی با جنسیت معنی‌دار دیده شد (به ترتیب با p=۰/۰۰۸، p=۰/۰۲۶ و p=۰/۰۲) به گونه‌ای که در دختران مؤلفه مفهوم پردازی با مقدار ۷/۸۳۸± ۲۶/۲۴بیشتر از پسران با ۷/۴۴۸±۲۱/۵۸، مؤلفه روش و اجرا در دختران با ۵/۸۳۱±۲۲/۵۳ بالاتر از پسران با مقدار ۷/۳۷۲±۱۹/۳۲ همچنین، خرده مقیاس مهارت و تبحر در دختران با ۲/۹۲۸±۱۱/۳۷ بیشتر از پسران با ۳/۱۹۸±۹/۳۲ مشاهده شد.

در رابطه با میزان سواد پدر و مادر با خودکارآمدی پژوهشی، همبستگی معنی‌داری دیده نشد و در مورد ترم تحصیلی نیز همبستگی معکوس (۰/۰۲۰-) و غیر معنی‌دار بود.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

جدول ۲- مقایسه p-value، میانگین و انحراف معیار بین هر یک از خرده مقیاس‌ها بر حسب جنسیت، وضعیت تأهل، ترم تحصیلی و تحصیلات پدر و مادر

متغیر / خرده مقیاس		تحلیلی و آماری	مفهوم‌پردازی	روش و اجرا	پژوهش کیفی	گزارش‌نویسی	مهارت و تبحر	اخلاق
جنسیت	دختر	۳۱/۴۱±۷/۷۸۱	۲۶/۲۴±۷/۸۳۸	۲۲/۵۳±۵/۸۳۱	۱۱/۶۱±۳/۱۰۳	۱۷/۳۳±۴/۳۵۱	۱۱/۳۷±۲/۹۲۸	۱۲/۱۸±۳/۸۴۴
	پسر	۲۸/۰۵±۹/۲۸۸	۲۱/۵۸±۷/۴۴۸	۱۹/۳۲±۷/۳۷۲	۱۰/۴۲±۳/۹۲۰	۱۶/۲۱±۴/۶۷۴	۹/۳۲±۳/۱۹۸	۱۰/۵۸±۴/۷۱۸
	مقدار p	۰/۰۹۳	۰/۰۲۹	۰/۰۲۶	۰/۲۱۲	۰/۲۱۵	۰/۰۰۸	۰/۰۷۸
وضعیت تأهل	مجرد	۲۹/۸۹±۸/۳۸۳	۲۴/۴۷±۷/۷۹۲	۲۰/۹۱±۶/۵۲۹	۱۱/۰۷±۳/۵۶۴	۱۶/۸۴±۴/۲۰۵	۱۰/۴۹±۳/۴۰۲	۱۲/۰۷±۴/۴۱۳
	متأهل	۳۱/۶۰±۵۴۳/۸	۲۵/۵۰±۸/۱۲۷	۲۳/۱۵±۶/۴۹۹	۱۱/۷۰±۳/۰۹۷	۱۷/۵۵±۵/۱۵۵	۱۱/۳۰±۲/۵۹۸	۱۱/۰۰±۳/۶۴۲
	مطلقه	۳۲/۵۰±۹/۱۹۲	۲۵/۵۰±۱۴/۸۴۹	۲۲/۰۰±۱/۴۱۴	۱۱/۵۰±۳/۵۳۶	۱۴/۵۰±۳/۵۳۶	۱۱/۵۰±۰/۷۰۷	۱۱/۰۰±۴/۲۴۳
	مقدار p	۰/۵۵۴	۰/۹۴۶	۰/۵۱۲	۰/۷۷۱	۰/۶۳۶	۰/۵۹۴	۰/۷۱۸
ترم تحصیلی	اول	۳۰/۰۰±۷/۲۱۱	۲۶/۳۳±۸/۶۶۴	۲۱/۳۹±۶/۲۷۰	۱۱/۷۸±۲/۸۸۱	۱۷/۷۲±۴/۶۳۸	۱۰/۹۴±۲/۹۹۹	۱۱/۲۲±۳/۹۶۴
	دوم	۳۰/۶۲±۸/۰۳۴	۲۵/۹۰±۶/۳۲۴	۲۱/۱۴±۴/۰۰۴	۱۰/۸۱±۳/۱۷۲	۱۶/۳۳±۴/۲۹۳	۱۱/۲۹±۲/۷۰۴	۱۲/۱۰±۴/۳۴۶
	سوم	۳۱/۰۶±۶/۵۳۴	۲۲/۵۵±۶/۷۷۳	۲۲/۰۹±۶/۵۸۰	۱۱/۳۶±۲/۶۵۶	۱۷/۰۹±۳/۸۰۷	۱۱/۵۵±۴/۲۵۱	۱۱/۶۴±۳/۶۴۱
	مقدار p	۰/۸۹۲	۰/۳۵۶	۰/۹۵۸	۰/۴۰۳	۰/۷۱۴	۰/۹۱۴	۰/۶۹۵
سطح سواد پدر	زیر دیپلم	۲۷/۴۴±۳/۱۶۷	۲۳/۳۳±۵/۳۳۹	۲۱/۴۴±۵/۸۹۷	۱۰/۸۹±۲/۳۶۹	۱۳/۸۹±۴/۱۹۷	۸/۶۷±۲/۳۹۸	۹/۷۸±۳/۵۲۸
	دیپلم	۳۰/۴۳±۸/۴۴۱	۲۵/۲۹±۷/۷۷۳	۲۱/۰۰±۶/۷۲۳	۱۱/۴۸±۲/۸۹۲	۱۶/۷۱±۳/۷۳۰	۱۱/۷۱±۲/۹۳۵	۱۱/۸۶±۴/۵۸۶
	لیسانس	۳۰/۷۲±۸/۸۸۰	۲۴/۴۴±۸/۰۲۴	۲۱/۳۸±۶/۳۶۴	۱۰/۸۸±۳/۴۹۹	۱۸/۲۸±۴/۷۴۰	۱۰/۲۲±۲/۹۸۱	۱۲/۲۵±۳/۹۷۶
	فوق لیسانس	۳۳/۸۳±۱۰/۱۰۸	۲۸/۸۳±۱۱/۷۳۷	۲۵/۵۰±۶/۵۳۵	۱۳/۸۳±۴/۸۷۵	۱۶/۰۰±۳/۳۴۷	۱۳/۸۳±۲/۶۳۹	۱۱/۵۰±۴/۲۷۸
	مقدار p	۰/۵۰۸	۰/۷۴۸	۰/۴۶۵	۰/۵۴۳	۰/۰۷۹	۰/۰۰۵	۰/۴۵۸
سطح سواد مادر	زیر دیپلم	۲۸/۵۴±۴/۵۰۲	۲۴/۵۴±۴/۸۰۷	۲۲/۶۹±۵/۱۰۵	۱۱/۶۹±۳/۳۵۱	۱۵/۶۲±۴/۵۱۹	۱۰/۴۶±۳/۱۷۸	۹/۸۵±۳/۴۱۲
	دیپلم	۳۱/۰۴±۹/۶۹۷	۲۲/۵۰±۷/۵۲۷	۲۰/۶۲±۶/۹۴۰	۱۰/۲۷±۲/۹۸۷	۱۷/۵۴±۵/۰۱۴	۹/۸۸±۲/۹۱۷	۱۲/۰۸±۴/۸۷۴
	لیسانس	۳۰/۶۳±۹/۰۵۴	۲۷/۷۱±۹/۳۵۱	۲۲/۲۱±۶/۹۷۸	۱۱/۷۹±۳/۷۴۱	۱۷/۱۲±۳/۹۲۷	۱۱/۶۳±۲/۹۳۱	۱۲/۷۵±۳/۴۶۷
	فوق لیسانس	۳۱/۸۰±۴/۰۸۷	۲۵/۴۰±۷/۰۵۷	۲۱/۴۰±۴/۰۳۷	۱۳/۰۰±۲/۷۳۹	۱۷/۴۰±۳/۷۸۲	۱۲/۴۰±۴/۱۵۹	۱۰/۰۰±۳/۳۹۱
	مقدار p	۰/۶۰۲	۰/۱۹۴	۰/۶۴۷	۰/۱۹۲	۰/۶۴۳	۰/۱۳۳	۰/۱۴۸

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

بالاترین خودکارآمدی پژوهشی در دانشجویان، مربوط به مؤلفه تحلیلی و آماری به میزان ۸/۲۹±۳۰/۴۷ و بقیه خرده‌مقیاس‌ها به ترتیب مربوط به مفهوم پردازی با ۷/۹۶±۲۴/۹۴، روش و اجرا با ۶/۴۰±۲۱/۶۳، گزارش نویسی با ۴/۴۳±۱۷/۰۱، اخلاق با ۴/۱۳±۱۱/۷۴، پژوهش کیفی با ۳/۳۶±۱۱/۲۸ و پایین‌ترین آن مهارت و تبحر با میانگین و انحراف معیار ۱۲/۳±۱۰/۷۹ بدست آمد.

خودکارآمدی پژوهشی و تمامی مؤلفه‌های آن با سن رابطه‌ای معکوس اما غیر معنی‌دار داشتند؛ همبستگی بین میانگین نمره خرده‌مقیاس‌ها و معدل درسی دانشجویان نیز مستقیم و از نظر آماری معنی‌دار نبود.

نتایج مربوط به چهار سؤالی که در ذیل سؤالات دموگرافیک و در رابطه با خودکارآمدی پژوهشی از دانشجو پرسیده شده است؛ در جدول شماره۳ آورده شده، بر اساس آن، در دانشجویانی که فعالیت تحقیقاتی داشتند، میزان خودکارآمدی پژوهشی ۲۰/۶۴۵±۱۴۹/۷۵ و در دانشجویانی که هیچ گونه فعالیتی نداشتند این میزان برابر با ۲۹/۵۲۴±۱۲۳/۱۸ بدست آمد که از نظر آماری معنی‌دار بود (p=۰/۰۰۱).

در دانشجویانی که کارگاه روش تحقیق را گذرانده بودند، خودکارآمدی پژوهشی معادل ۲۲/۴۱۹±۱۳۷/۵۷ و در کسانی که این کارگاه را نگذرانده بودند برابر با ۳۲/۰۸۰±۱۲۲/۹۱ برآورد گردید که این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار دیده شد (p=۰/۰۰۷) .

بین خودکارآمدی پژوهشی و عضویت در کمیته تحقیقات رابطه معنادار نبود، به گونه‌ای که میانگین و انحراف معیار خودکارآمدی پژوهشی در کسانی که عضو کمیته تحقیقات دانشجویی بودند ۲۶/۲۱۲±۱۳۴/۸۳ و در کسانی که در کمیته تحقیقات دانشجویی عضو نبودند ۰/۰۷۳±۱۲۵/۴۷ بدست آمد.

در دانشجویانی که به رشته تحصیلی خود علاقه داشتند، خودکارآمدی پژوهشی با میانگین و انحراف معیار ۲۸/۰۶۱±۱۳۳/۹۴ و در دانشجویانی که علاقه‌ای به رشته تحصیلی‌شان نداشتند، این میزان ۲۹/۵۴۶±۱۱۳/۳۰ برآورد گردید که ارتباط حاصله از نظر آماری کاملاً معنی‌دار بود (p=۰/۰۰۳).

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

جدول ۳- مقایسه میانگین و انحراف معیارهای سؤالات مختلف با خرده مقیاس‌ها

سؤالات / خرده مقیاس		تحلیلی و آماری	مفهوم پردازی	روش و اجرا	پژوهش کیفی	گزارش نویسی	مهارت و تبحر	اخلاق
آیا به رشته تحصیلی خود علاقه دارید	بله	۳۱/۶۷±۸/۰۰۱	۲۶/۳۱±۷/۸۶۶	۲۲/۰۴±۵/۷۹۴	۱۱/۳۵±۳/۴۰۵	۱۸/۱۰±۴/۳۷۷	۱۱/۵۰±۳/۰۵۳	۱۲/۹۶±۳/۸۴۲
	خیر	۲۷/۶۰±۸/۴۹۴	۲۱/۶۵±۷/۳۶۵	۲۰/۶۵±۷/۷۶۸	۱۱/۱۰±۳/۳۵۴	۱۴/۴۰±۳/۴۴۰	۹/۱۰±۲/۶۵۴	۸/۸۰±۳/۳۰۲
آیا عضو کمیته تحقیقات دانشجویی هستید	بله	۳۰/۵۸±۷/۳۰۵	۲۷/۵۰±۸/۱۹۶	۲۲/۹۲±۵/۷۷۵	۱۰/۷۵±۳/۳۶۱	۱۹/۹۲±۳/۵۷۹	۱۰/۴۲±۳/۶۷۹	۱۲/۷۵±۳/۹۱۱
	خیر	۳۰/۲۰±۸/۴۳۱	۲۴/۲۲±۷/۸۳۸	۲۱/۱۵±۶/۴۱۶	۱۱/۳۱±۳/۳۶۰	۱۶/۲۹±۴/۳۵۳	۱۰/۸۹±۳/۰۴۷	۱۱/۴۲±۴/۱۵۳
آیا کارگاه روش تحقیق را گذرانده‌اید	بله	۳۰/۷۰±۶/۱۰۱	۲۹/۱۳±۶/۸۷۱	۲۳/۳۰±۵/۱۳۸	۱۱/۶۱±۲/۱۹۰	۱۸/۳۰±۳/۷۲۳	۱۲/۱۳±۱/۹۸۴	۱۲/۳۹±۳/۲۴۴
	خیر	۳۰/۳۶±۹/۲۸۴	۲۲/۸۰±۷/۶۸۳	۲۰/۷۸±۶/۸۶۵	۱۱/۱۱±۳/۸۴۵	۱۶/۳۶±۴/۶۶۲	۱۰/۱۱±۳/۳۸۶	۱۱/۴۰±۴/۵۲۰
آیا تاکنون فعالیت پژوهشی داشته‌اید	بله	۳۳/۹۲±۶/۴۱۷	۳۱/۱۷±۵/۴۴۱	۲۵/۸۳±۴/۷۸۳	۱۲/۴۲±۳/۰۸۸	۲۰/۶۷±۱/۸۷۵	۱۱/۱۷±۳/۵۳۸	۱۴/۵۸±۲/۱۵۱
	خیر	۲۹/۷۳±۸/۵۱۴	۲۳/۶۱±۷/۸۱۱	۲۰/۷۳±۶/۳۸۶	۱۱/۰۴±۳/۴۰۰	۱۶/۲۳±۴/۴۴۴	۱۰/۷۱±۳/۰۵۵	۱۱/۱۳±۴/۲۱۳

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

بحث

در مطالعه حاضر نمره خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان دوره کارورزی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان معادل ۲۹/۸۲±۱۲۷/۸۷ برآورد گردید که نسبت به میانگین کلیِ ۱۷۳/۷۶ دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های علوم پزشکی و فردوسی مشهد در مطالعه Salehi و همکاران [۲]، کمتر است. البته این اختلاف تا حدی می‌تواند ناشی از کم کردن برخی از مؤلفه‌ها باشد؛ این مؤلفه‌ها شامل مفهوم پردازی با کاهش دو سؤال و میزان اختلاف حدوداً ۱۶ نمره‌ای (میانگین و انحراف معیار در مطالعه ما ۷/۹۶±۲۴/۹۴ و در مطالعه Salehi و همکاران ۸/۱۴±۴۰/۸۶)، در روش و اجرا نیز دو سؤال کم کردیم و با اختلاف تقریباً ۱۲ نمره‌ای مواجه شدیم (در مطالعه حاضر با ۶/۴۰±۲۱/۶۳ و در مطالعه Salehi و همکاران۷/۳۸±۳۳/۰۷)، اما در مؤلفه مهارت و تبحر با کاهش تنها یک سؤال بیشترین افت یعنی اختلافی در حدود ۱۷ نمره داشتیم (مطالعه ما با ۳/۱۲±۱۰/۷۸ و مطالعه Salehi با ۳/۴۳±۱۷/۷۰). اگر چه در مورد تعداد سؤالات مؤلفه‌های تحلیلی و آماری، پژوهش کیفی، گزارش نویسی و اخلاق در پرسشنامه ما تغییری ایجاد نشده بود اما باز هم شاهد اختلاف یک تا دو عددی بودیم؛ که این مقدار بویژه در مؤلفه تحلیلی و آماری بسیار فاحش بود به گونه‌ای که در مطالعه Salehi و همکاران معادل ۹/۹۸±۳۹/۵۱ گزارش شد، در حالی که در مطالعه حاضر برابر با ۸/۹۲±۳۰/۴۷ بدست آمد؛ (این مقدار در مطالعه ما و در میان ۶ مؤلفه دیگر بالاترین میانگین را به خود اختصاص داد). همچنین، اختلاف بین مطالعه Salehi و همکاران با پژوهش حاضر با توجه به تجربه بیشتری که دانشجویان تحصیلات تکمیلی در زمینه پژوهشگری دارند و نیز واحدهای درسی اجباری که باید در مورد اصول و روش تحقیق بگذرانند، قابل توجیه است. در همین رابطه Ramin و همکارش، میزان خودکارآمدی مهارت‌های پژوهش عملی در دانشجویان کارشناسی ارشدِ دانشگاه خوارزمی تهران را در حد بالا اعلام نموده‌اند [۱]؛ همچنین، بیشتر بودن میانگین این مؤلفه نسبت به سایر مؤلفه‌ها در مطالعه حاضر بدلیل گذراندن واحد آمار در سالهای ابتدایی دانشجویی محتمل است. در مطالعه مشابه دیگری که توسط Garavand و همکاران [۱۳] در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد صورت پذیرفت؛ میزان خودکارآمدی پژوهشی۳۰/۱۱±۱۵۳/۶۱ تعیین گردید که این مقدار نیز از میانگین ما بالاتر است. فقط در مورد خرده مقیاسِ اخلاق، دانشجویان ما اندکی بهتر از مطالعه Garavand و همکاران همچنین، Salehi و همکاران بودند.

در مبحث خرده مقیاس‌ها در مطالعه Salehi و همکاران [۲] بیشترین میانگین و انحراف معیار مربوط به مفهوم‌پردازی با ۸/۱۴±۴۰/۸۶ و کمترین آن مربوط به اخلاق با ۲/۶۳±۱۰/۶۶ می‌شود. همچنین، در مطالعه Garavand و همکاران بیشترین خرده مقیاس، مفهوم‌پردازی با میانگین ۶/۸۲±۵۱/۰۶ و کمترین خرده مقیاس، اخلاق با میانگین ۲/۵۱±۹/۱۴ بود. اما در مطالعه ما دامنه حداکثری تا حداقلی بسیار کمتر دیده شده به گونه‌ای که بیشترین آنها متعلق به خرده مقیاس تحلیلی و

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

آماری با نمره ۳۰/۴۷±۲۹/۸ و کمترین مربوط به خرده مقیاس مهارت و تبحر با نمره ۳/۱۲±۱۰/۷۹ بود.

رابطه بین خودکارآمدی پژوهشی و تمامی مؤلفه‌های آن با جنسیت معنی‌دار و در دختران بیشتر از پسران دیده شد که از نظر آماری با مطالعه Turner و همکارش [۱۴] هم سو بود؛ در صورتی که در پژوهش Garavand و همکاران بین دانشجویان دختر و پسر از لحاظ عملکرد در تحقیق تفاوت معنی‌داری بین جنسیت وجود نداشت که دلیل آنرا دو عامل می‌دانند؛ یکی «نگرش فرهنگی» بدین معنی که استادان در انجام پژوهش‌های موفق بین پسر و دختر تفاوتی قائل نیستند و دیگر "محیط آموزشی و پژوهشی یکسانی" که دانشجویان دارند [۱۳]. هر چند که در محیط پژوهشی مطالعه ما نیز این نظریات صدق می‌کند اما بالا بودن این میزان در دختران شاید بدلیل آمار بالای ۷۲/۱٪ آنها در این مطالعه و یا بخاطر علاقه بیشتر دختران در ارتباط با این گونه فعالیت‌ها باشد به نحوی که از ۱۲ نفر دانشجوی دارای فعالیت پژوهشی در مطالعه حاضر، همگی دختر بودند.

در پژوهش Ramazani و همکاران ۷۱٪ از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در هیچ طرح تحقیقاتی شرکت نداشتند. همچنین، به میزان ۶۳/۳٪ از آنها در کارگاه آشنایی با اصول و روش تحقیق شرکت کرده بودند. در حالی که در این مطالعه ۸۲/۴٪ از دانشجویان هیچگونه فعالیت پژوهشی نداشته و تنها ۳۳/۸٪ از آنان در کارگاه روش تحقیق حضور داشتند. البته با این توضیح که مطالعه Ramazani و همکاران در مقاطع کاردانی، کارشناسی و دکترا صورت گرفته است [۱۵]. Faely و همکاران مشارکت دانشجویان کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس در مقطع کارشناسی ارشد در فعالیت‌های علمی و پژوهشی را در حد مطلوب دانسته‌اند؛ در مطالعه آنها باتوجه به مقطع تحصیلی دانشجویان این یافته دور از انتظار نیست [۱۶]. هر چند که در مطالعه مذکور ۴۰٪ از دانشجویان بیان کردند که در مقطع تحصیلی کارشناسی‌شان هیچگونه فعالیت پژوهشی نداشتند که این نسبت نیز در دانشجویان کارورز مورد بررسی ما، با میانگین ۸۲/۴٪، متاسفانه بیش از دو برابرِ مطالعه Faely و همکاران است [۱۶]. همچنین، در مطالعه دیگری که توسط Javadian [۷] انجام گرفت اعلام گردید که ۳۳٪ از دانشجویان پزشکی دانشگاه بابل تنها یک کار پژوهشی داشته‌اند که آن نیز در رابطه با پایان‌نامه خودشان بوده است؛ ۲۴٪ از آنها عضو کمیته تحقیقات دانشجویی بوده‌اند؛ ۶۷٪ به رشته خود علاقه داشتند؛ ۱۴٪ هیچگونه فعالیت پژوهشی نداشتند؛ ۴۱٪ کارگاه مقدماتی روش تحقیق را گذرانده بودند؛ این میزان در مطالعه حاضر ۳۳٪ بود که نشان از عدم علاقه دانشجویان کارورز به شرکت در چنین کارگاه‌هایی دارد.

از دیگر نتایج این تحقیق می‌توان به ارتباط معنی‌دار بین سطح سواد پدر با مؤلفه مهارت و تبحر اشاره کرد. این ارتباط در مورد دیگر مؤلفه‌ها و نیز در رابطه با سطح سواد مادر نیز معنی‌دار نبود، این موضوع می‌تواند حاکی از نقش عمده پدران در زمینه انتقال مهارت و تبحر پژوهشی به فرزندانشان باشد.

دانشجویانی که خودکارآمدی پژوهشی بالاتری دارند دارای نگرشی مثبت هستند و از پیشرفت پژوهشی بهتری برخوردارند بنابراین در رشته تحصیلی خود موفق‌ترند، هر

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

چند که عملکرد پژوهشی بر نگرش آنان تأثیر بسزائی دارد [۱۳].

پیشنهاد می‌شود واحد درسی روش تحقیق در قالب برگزاری کارگاه‌های آموزشی در برنامه درسی دانشجویان گنجانده شود تا آشنایی و انگیزه بیشتری در دانشجویان ایجاد گردد. همچنین، استادان خود را نسبت به فعالیت پژوهشی دانشجویان به عنوان آینده‌سازان کشور، مسئول بدانند و در جهت سوق دادن و ترغیب آنان به فعالیت‌های تحقیقاتی، تلاش بیشتری داشته باشند و نیز پیشنهاد می‌شود نظیر چنین مطالعه‌ای در بین سایر دانشجویان کارورز دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به مرحله اجرا در آید تا بتوان دانشجویان کارورز پزشکی دانشگاه‌های مختلف را نیز با هم مقایسه نمود.

نتیجه‌گیری

در مجموع، خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان کارورز دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در حد نسبتاً ضعیفی برآورد شد و متأسفانه به نظر می‌رسد که اندک فعالیت پژوهشی آنها بیشتر از سرِ اجبار و در قالب واحد پایان‌نامه بوده است؛ بنابراین لازم است در جهت ترغیب دانشجویان برای انجام فعالیت‌های تحقیقاتی، راهکارهای مناسبی اندیشیده و به اجرا گذاشته شود.

تشکر و قدردانی

بر خود لازم می‌دانیم بدینوسیله مراتب سپاسگزاری خود را از کلیه دانشجویان کارورزی که در این تحقیق با ما صمیمانه همکاری نموده‌اند به عمل آوریم.

References

[1] Ramin MR, Aghazadeh M. Research self-efficacy in the psychology and educational sciences graduate students. *Research in Curriculum Planning* 2014; 10(9): 147-55.

[2] Salehi M, Kareshki H, Ahanchian MR, karimi Mouneghi H. Validation of Research Self-Efficacy Scale for Postgraduate Students of Ferdowsi University and Mashhad University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education* 2012; 12(6): 396-409.

[3] Bandura A. Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review* 1977; 84(2): 191.

[4] Betz NE. Contributions of Self Efficacy Theory to Career Counseling: A Personal Perspective. *The*

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

Career Development Quarterly 2004; 52(4): 340-53.

[5] Wahab A, Hj MB. Study on the impact of motivation, self-efficacy and learning strategies of faculty of education undergraduates studying ICT courses. *International J Behavioral Sci* 2012; 2(1).

[6] Entwistle N. Research-Based University Teaching: What is It and Could There be an Agreed Basis for It? *Psychology of Educatiion Review* 2002; 26(2): 3-9.

[7] Javadian Y. Medical Students attitudes To Wards The importance of research. *The J Qazvin Univ Med Sci* 2002; 22(64): 6.

[8] Behzadi H, Davarpanah MR. Research experience of the PhD students in Iran: a case study in Ferdowsi University of Mashhad. *J Applied Res in Higher Educat* 2013; 5(1): 17-31.

[9] Alamdari A, Afshoon E. The view point of faculty members on research barriers at Yasuj Universities. *Armaghan Danesh* 2003.

[10] Hosseinpour M. A study of debilitating factors of research from the viewpoint of faculty members in human sciences. *New Findings in Psychol* 2011.

[11] Sadeghi S, Tohidnia M, Heydarheydari S, Golchinnia N, Sohrabi N. A survey on barriers in performing research activities from the perspective of faculty members of Kermanshah University of Medical Sciences, 2011. *J Clin Res Paramedical Sci* 2014; 2(4): 243-50.

[12] Tirgar H, Tehrani HM. Common obstacles in research-based development in units of Islamic Azad University of Kerman, knowledge and research in educative science, 2008.

[13] Garavand H, Karshki H, Ahanchian M. The Relationship between Self-efficacy in Research and Research Performance; A study on Students of Medical Sciences University of Mashhad. *Iranian J Med Educat* 2014; 14(1): 41-51.

[14] Turner L, Mairesse J. Explaining individual productivity differences in scientific research productivity: how important are institutional and individual determinants? An econometric analysis of the publications of French CNRS physicists in condensed matter (1980–1997). *Annales d'Economie et de Statistiques (special issue in honor of Zvi Griliches)*. 2003.

[15] Ramazani A, Faraji O, Aliabadi A, Nourmohammadian O. Students' viewpoints of Birjand University of Medical Sciences on

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

Research Activities and Scientific Production. *Quarterly J Res Planning in Higher Educat* 2007; 12(4): 93-124.

effective factors on research in educational year of 2006-2007. *Iranian J Med Educat* 2011; 11(5): 453-4.

[16] Faely S, Pezeshki Rad G, Chizari M. The Survey of Effective Factors on Students' Contribution in

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]

A Survey of Research Self-Efficacy in Internship Medical Students of Rafsanjan University of Medical Sciences in 2013

M. Rezaeian[1], M. Zare-Bidaki[2], M. Bakhtar[3], M. Hadimoghadam[4]

Received: 10/11/2014 Sent for Revision: 30/12/2014 Received Revised Manuscript: 04/02/2015 Accepted: 25/02/2015

Background and Objective: Every nation needs to organize research activities for its development and promotion. Since students are recognized as dynamic and future-makers in any society, therefore it is necessary to determine and resolve their research drawbacks. This research was aimed to identify the probable drawbacks and present suitable resolutions in this regard.

Materials and Methods: A questionnaire was used in this cross-sectional study which consists of two parts: an early part of educational and demographic questions and a part of questions regarding research self-efficacy. The questionnaires were distributed in a census manner among 100 medical students at internship level, of which 68 persons completed their own questionnaires. The date was analyzed in SPSS software using t and ANOVA tests.

Results: Overall research self-efficacy mean was equal to 127.87±29.82. There was a statistical significant association between self-efficacy and the gender of students (p=0.028), so that the values in girls and boys were 132.67 and 115.47, respectively. Furthermore the research self-efficacy had significant relations with interest to medicine discipline (p=0.003), participation in research workshops (p=0.007) and having a history of research activity (p=0.001). However, the research self-efficacy had not a significant association with other variables including marital status, educational term, mothers and fathers educational levels and membership in the student research committees.

Conclusion: In regard to the relative weak research self-efficacy of medical students of internship in our study, we may emphasize on the necessity of students activation in research fields. In order to see the increased research activities of students in the future, it is necessary to induce interest and motivation among students. Moreover their research must not be confined only to their thesis.

Key words: Research self-efficacy, Research subscales, Internship medical students

Funding:. This study was funded by Rafsanjan University of Medical Sciences

Conflict of interest: None declared.

Ethical approval: This project was approved in and financially supported by Rafsanjan University of Medical Sciences.

How to cite this article: Rezaeian M, Zare-Bidaki M, Bakhtar M, Hadimoghadam M. A Survey of Research Self-Efficacy in Internship Medical Students of Rafsanjan University of Medical Sciences in 2013. *J RafsanjanUniv Med Sci* 2014; 14(2): 111-24. [Farsi]

1- Prof., Dept., of Social Medicine and Environment Research Center, Medical School, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran
(Corresponding Author) Tel: (034) 34339042, Fax: (034) 34339042, E-mail: moeygmr2@yahoo.co.uk
2- Assistant Prof., Dept., of Microbiology, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran
3- BSc in Public Health, Medicine School, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran
4- GP, Medical School Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1394.14.2.6.6]